

Деякі малі містечка вирости на крові й зраді. Одним із таких є Баттл-Граунд у штаті Вашингтон, за 20 км на північний схід від Ванкувера, поблизу кордону із штатом Орегон. Місто назване на честь історичної події, пов'язаної з протистоянням між корінним народом Америки клікітат і армією США. Індіанці звільнилися з ув'язнення в казармах, але поки домовлялися про капітуляцію, пролунав один-єдиний постріл, який убив вождя племені клікітат Амтака.

Не дивно, що рідне місто Мішель («Шеллі», Лінн Вотсон Рівардо Лонг Нотек) відоме давнім збройним конфліктом із жорстоким обманом.

Як виявилось, приблизно саме так Шеллі й прожила своє життя.

Для тих, хто мешкав там у 1950-ті роки, Баттл-Граунд було типовим маленьким американським містечком: гарні школи, приязні сусіди, ліга гравців у боулінг, які збивали кеглі щовечора п'ятниці й суботи. Чоловіки наполегливо працювали, щоб купити нову машину й гарний будинок. Більшість жінок залишалися вдома, доглядали дітей і, можливо, пізніше поверталися на роботу або відвідували заняття в Коледжі Кларка й утілювати мрії, здійсненню яких свого часу завадили вимоги шлюбу.

Якщо Баттл-Граунд і мав свого містера Важливу Персону, то це був батько Шеллі.

Лес Вотсон — зріст 188 см, кремезний, колишня зірка легкої атлетики й футболу середньої школи Баттл-Граунда, — впливова людина в місті. Його

знали всі. Він був кмітливий і приязний, справжній майстер вигідних оборудок. І до того ж вродливий — за ним бігали всі дівчата містечка. Крім того, що вони з матір'ю володіли й управляли двома будинками для літніх людей, Лес також мав під орудою «Тайгер Боул» — боулінг-клуб із десятима доріжками й буфетом на дванадцять місць.

Саме там 1958 року працювала Лара Столлінгс. Вона щойно закінчила середню школу «Форт Ванкувер» і продавала гамбургери, щоб заощадити кошти на навчання в університеті. Світле кучеряве волосся збирала у хвіст, що так і метався з боку на бік, поки вона приймала замовлення, мала яскраві блакитні очі — безперечно вродлива. І розумна. Згодом скаржилася, що, мабуть, їй бракувало клепки, коли погодилася спершу зустрічатися з Лесом Вотсоном, а згодом і вийти за нього заміж.

Лес був старший на десять років, але збрехав нареченій, тоді ще підлітці, що різниця між ними — усього чотири роки.

— Мене засліпив його успіх, — згадувала вона роки потому, коли зажурилася через свій вибір. — Я втрапила йому на гачок, а він просто виявився не надто гарним хлопцем.

Реальність відкрилася Ларі 1960 року, наступного дня по тому, як вона зачесала волосся у французький пучок — мов Тіппі Гедрен у класичному фільмі Гічкока «Птахи» — та зареєструвала шлюб із Лесом у рідному місті Ванкувері. На церемонію прибула тільки родина Лари, хоча її батьки не погоджувалися на цей шлюб. А Лес мав вагомні підстави для того, щоб не запрошувати своїх батьків.

Обоє старших Вотсонів знали, чим усе скінчиться.

Коли наступного дня рано вранці задзвонив телефон, Лара підняла слухавку. Це була перша дружина Леса, яка телефонувала з Каліфорнії.

— Коли ви заберете цих клятих дітей? — кричала Шерон Тодд Вотсон, аж слина шипіла, по той бік дроту закипаючи на слухавці.

Лара й гадки не мала, про що йдеться.

Лес їй не признався, що пообіцяв виховати своїх дітей від Шерон: Шеллі, Чака та Пола Вотсонів. Те, що він опустив таку дрібницю, — вчинок, звичний для Леса. Згодом Лара впокорилася з тим, що це вже не виправне — батьки непокоїлися не дарма.

Після ранкового дзвінка Лес розповів Ларі, що його колишня дружина Шерон, депресивна алкоголичка, не зможе виховати дітей. Лара глибоко зітхнула й погодилася. І справді, що вона могла вдіяти? Це діти її чоловіка, й крутити носом запізно.

Усе виявилось ще гіршим, ніж уявлялося. Коли вони переїхали, Шеллі було шість, а Чаку — всього три. Лара взяла на себе роль мачухи, а Шерон залишила собі молодшого сина Пола, ще немовля. Шеллі була симпатичною маленькою дівчинкою з широко розплющеними очима й густими темно-рудими кучерями. Та Лара зауважила дивні стосунки між Шеллі й братом. Чак не вимовляв жодного слова — Шеллі говорила за двох. Здавалося, вона контролювала хлопчика.

Мала швидко відчула себе комфортно в новому оточенні й узяла за звичку постійні вимоги, скарги та лайку.

— Вона щодня казала, що ненавидить мене, — згадувала Лара. — Я не жартую. Серйозно, повторувала це щодня.

По тому як 1960 року Шерон Вотсон залишила своїх старших дітей із Ларою і Лесом, вона повернулася додому, до Аламіді штату Каліфорнія. Здавалося, ніби її ніколи й не було. Вона не телефонувала й не надсилала листівок до дня народження ні Шеллі, ані Чаку. Не отримували вони й жодних різдвяних привітань. Шерон мала кілька виправдань щодо свого підходу до виховання дітей, який можна було б описати приказкою «як з очей, так і з думки». Пізніше Лара запитувала в себе: із цим Шерон визначилася задовго до одруження з Лесом Вотсоном чи вже по розлученні?

— Шерон виросла в неблагополучній родині, — Лара дізналася про це з чуток. — Її мати виходила заміж чи то п'ять, чи шість, чи навіть сім разів, і Шерон була її єдиною дитиною. Я також чула, що в неї була сестра-близнючка, яка померла при народженні. Не знаю, правда чи ні, але це одна з історій, які мені розповідали.

Байдуже, як Шерон докотилася до серйозних проблем з алкоголем, але крім цього щось іще тягнуло її на дно. Вона потрапила до групи ризику; в родині припускали, що могла навіть бути повією.

Зрештою навесні 1967 року до будинку Вотсонів у Баттл-Граунді зателефонували з Департаменту шерифа округу Лос-Анджелес. Слідчий повідомив, що Шерон убили в брудній кімнаті мотелю й по-

трібен хтось, здатний упізнати її тіло та забрати маленького Пола.

Лес не хотів забирати сина: йому було відомо, що в хлопчика неабиякі проблеми з поведінкою, та Лара наполягла. Лес неохоче поїхав із нею до Каліфорнії, щоб упізнати тіло Шерон і забрати Пола. Він повідомив Ларі про те, що дізнався від поліції та судового медика.

— Вона жила з індіанцем, обоє були безпритульними пияками, — сказав він. — Тинялися в Схід-Роу. Її забили до смерті.

Пізніше, коли прах Шерон відправили до Вашингтону, її мати відмовилася забрати його, й ніхто не влаштував похорону. Така трагедія цілком вписувалася в історію нещасної. Серед світлин із пошарпаного сімейного альбому збереглося лише кілька зображень Шерон, і майже на всіх вона без посмішки. Її постійний пригнічений стан назавжди зберегли ті чорно-білі фотографії.

Коли тринадцятирічній Шеллі розповіли, що трапилося з її матір'ю, здавалося, дівчинку ця історія нітрохи не зацікавила. Вона взагалі ледь зреагувала. Лара подумала, що це дивно. Ніби між Шеллі та Шерон не було жодного справжнього зв'язку.

— Вона ніколи не запитувала про свою матір, — згадувала Лара.

РОЗДІЛ 2

Поява наймолодшого члена родини Вотсон у Баттл-Граунді спричинила безліч проблем. Рівень само-

контролю в Пола був нульовим, він не мав жодних навичок спілкування. Навіть не знав, як сидіти за столом під час вечері. На перший чи другий день його перебування в домі Лара застала хлопчика на кухонному столі; він тупотів ним у пошуках їжі — відкривав шафки й викидав усе, що не подобалося.

— Пол був диким, — визнавала вона, — нагадував тварину. Носив навіть ніж-автомат. Серйозно. Не ходив без ножа.

Лара старалася щосили, та майже від початку збагнула: із цим вона впоратися не в змозі. Лес займався своїм бізнесом, і Лара не надто звинувачувала чоловіка через брак часу на трьох проблемних дітей, а сама розривалася між норовливою Шеллі, некерованим Полом і мовчазним Чаком. Чак мовчав, поки Шеллі не висловлювалася за нього, і тримався відлюдьком. Ті, хто знав рідну матір цих дітлахів, підозрювали, що його труднощі спричинило жорстоке поводження матері, хоча в 1960-ті мало хто вголос говорив на такі теми.

— Якось сусіди казали мені, що бачили Чака в кімнаті з відчиненим вікном: він просто там стояв і плакав, — розповідала Лара. — І так було постійно.

Та хоч би якими проблемними виявилися Пол і Чак, найбільші труднощі Ларі створювала Шеллі.

Вотсони особливо дбали про корисне дозвілля у вихідні, у родинному колі, й зосереджували всю увагу на дітях, серед яких тепер були й дочка та син Лари з Лесом. Вони регулярно їздили на узбережжя Орегону чи Вашингтону, щоб поплавати на човнах у літні місяці, а взимку каталися на лижах схилами

вулкана Маунт-Гуд. Це було б чудове, щасливе життя, якби не Шеллі.

Дівчина влаштувала істерики, навіть бійки, та категорично відмовлялася кудись їхати. Якщо виправу ініціювала не Шеллі, сперечатися не мало сенсу. Щоразу, коли інші не робили так, як вона хотіла, Шеллі вистачало хитрості, щоб знайти вигідне їй рішення. Зазвичай вона вдавалася до брехні. Її виправдання часто звучали безглуздо. Наприклад, дівчина не любила виконувати домашні завдання, тому скаржилася, що молодші брати й сестри зіпсували все, що вона зробила. Якщо брехня не справляла враження на батьків, Шеллі просто відмовлялася йти до школи.

— Я шукала способів спростити для неї ранкове збирання, — згадувала Лара. — Готувала одяг з вечора, щоб вона не починала шукати його в останню хвилину. Ставила кукурудзяні пластівці та фрукти на стіл — усе готове до вживання. Намагалася зробити ранок бодай трохи спокійнішим. Та для неї це не мало значення. Шеллі відмовлялася робити те, чого не хотіла.

Щоранку похмура й часто сердита Шеллі вирушала до школи, і ранкові сварки на цьому закінчувалася.

Принаймні так вважала тоді Лара.

— Одного разу мені зателефонували з автозаправної станції компанії «Стандард Ойл», розташованої неподалік від школи. «Це просто якесь божевілля! — обурювалися ті люди. — Ми бачили, як ця маленька дівчинка заходить на станцію, щоб скористатися туалетом, і несе туди сумку з купую